

Sygn. I C 672/16 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Rejonowy we Włocławku Wydział I Cywilny

Przewodniczący : SSR Monika Drzewiecka

Protokolant: st. sekr. sądowy Wioletta Rosołowska

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2016 r. na rozprawie

sprawy z powództwa : L. I Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K.

przeciwko : J. P.

o zapłatę

1. umarza postępowanie co do kwoty 400 zł (czteryście złotych);
2. zasądza od pozwanej J. P. na rzecz powoda L. I Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. kwotę 386,44 zł (trzysta osiemdziesiąt sześć złotych czterdzieści cztery grosze) z ustawowymi odsetkami:
  - od kwoty 786,44 zł od dnia 14 grudnia 2015r. do dnia 09 czerwca 2016r.;
  - od kwoty 586,44 zł od dnia 10 czerwca 2016r. do dnia 20 lipca 2016r.;
  - od kwoty 386,44 zł od dnia 21 lipca 2016r. do dnia zapłaty;
3. oddala powództwo w pozostałej części;
4. zasądza od pozwanej J. P. na rzecz powoda L. I Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K. kwotę 166 zł (sto sześćdziesiąt sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
5. wyrokowi w pkt. 2 i 4 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. w pozwie złożonym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w dniu 14 grudnia 2015 roku domagała się zasądzenia od pozwanej J. P. kwoty 1.070,92 zł wraz w odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Strona powodowa domagała się również zasądzenia od pozwanej: zwrotu kosztów sądowych w wysokości 30 zł, kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych oraz zwrotu kosztów opłaty manipulacyjnej dla dostawcy usług płatności w kwocie 0,30 zł.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że pozwaną oraz (...) Sp. z o. o. spółkę komandytowo -akcyjną łączyła umowa pożyczki zawarta w dniu 17 grudnia 2014 roku, na podstawie której (...) Spółka z o. o. spółka komandytowo - akcyjna przeniosła na rzecz pozwanego środki pieniężne w ustalonej umową wysokości. Natomiast pozwana zobowiązała się do zwrotu udzielonej pożyczki pieniężnej na warunkach określonych w umowie. Strona

pozwana nie wywiązała się z przyjętego na siebie zobowiązania, w następstwie czego niespłacona kwota należności głównej stała się wymagalna wraz z kwotą odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia w dniu 17 czerwca 2015r.

W dniu 28 lipca 2015r. przedmiotowa wierzytelność została sprzedana na rzecz (...) Finanse I (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K.. Strona powodowa poinformowała o tym pozwaną pismem z dnia 08 września 2015r. Na wartość przedmiotu sporu składają się: należność główna w kwocie 750 zł, kwota ubezpieczenia naliczona przez (...) Sp. z o.o. S.K.A. w wysokości 254,48 zł, opłaty windykacyjne w kwocie 30 zł, odsetki karne w kwocie 13,76 zł, odsetki ustawowe naliczone od dnia 29 lipca 2015r. do dnia 13 grudnia 2015r. w wysokości 22,68 zł.

W piśmie procesowym z dnia 25 maja 2016r. strona powodowa podtrzymała żądanie pozwu w całości i poinformowała, że dnia 11 marca 2016r. uległa zmianie nazwa powoda z „(...) Finanse I (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty” na „L. I Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty”.

Pismem z dnia 29 sierpnia 2016r. powód cofnął powództwo co do kwoty 400 zł.

Pozwana J. P., prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy nie stawiała się na tę rozprawę, nie wniosła odpowiedzi na pozew, nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 grudnia 2014 roku pozwana J. P. zawarła umowę ramową pożyczki z (...) spółką z o. o. spółką komandytowo-akcyjną z siedzibą w W.. Zgodnie z tą umową pozwana za pośrednictwem strony internetowej tejże firmy mogła dokonać rejestracji składając w ten sposób jednocześnie wniosek o pierwszą pożyczkę wskazując propozycję indywidualnych warunków umowy, to jest kwoty pożyczki oraz terminy spłaty pożyczki. W pkt. 11 tejże umowy wskazano, że na całkowity koszt pożyczki składają się: prowizja operacyjna i koszt ubezpieczenia. Pożyczkobiorca miał spłacać na rzecz pożyczkodawcy pożyczkę zgodnie z warunkami umowy pożyczki i harmonogramem. Jeśli pożyczka lub jej część nie zostałaby spłacona w terminie do zapłaty oprócz kwoty pożyczki - odsetek za opóźnienie za okres od daty spłaty pożyczki do dnia zaksięgowania kwoty pożyczki na rachunku pożyczkodawcy, pozwana obowiązana była również do zapłaty składki ubezpieczenia dodatkowego za czas opóźnienia zwrotu pożyczki w wysokości określonej w tabeli opłat na zasadach określonych w ramowej umowie pożyczki. Odsetki za czas opóźnienia miały być naliczane w wysokości odsetek maksymalnych tj. czterokrotności kwoty kredytu lombardowego NBP. W umowie tej jako pożyczkodawcę określono firmę (...) spółkę z o. o. spółkę komandytowo-akcyjną z siedzibą w W., a jako pożyczkobiorcę osobę o nr. PESEL (...).

Umowa w pkt. 15 ust. 4 przewidywała nadto, że Pożyczkobiorca mógł być obciążony opłatą upominawczą w kwocie 15 zł za każdy monit wysłany do pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę lub osobę trzecią działającą w imieniu pożyczkodawcy po 16 oraz 26 dniu zaległości, oraz 25 zł za wezwanie do zapłaty wysłane do Pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę lub osobę trzecią działającą w imieniu pożyczkodawcy po 90 dniu zaległości. Łączna opłata jaką pożyczkobiorca będzie zobowiązany zapłacić pożyczkodawcy za wysłane monity oraz wezwanie do zapłaty wynosi 55 zł. W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki, pożyczkodawca miał także prawo do podjęcia działań mających na celu odzyskanie swojej wierzytelności, w tym w szczególności do przekazania tej wierzytelności do obsługi przez zewnętrzny podmiot. Po upływie terminu spłaty pożyczki pożyczkodawca miał prawo do dochodzenia zwrotu pożyczki na drodze postępowania sądowego. Kosztami dochodzenia zwrotu pożyczki na drodze postępowania sądowego miał zostać obciążony pożyczkobiorca.

dowód: umowa pożyczki zawarta 17.12.2014r. z załącznikami – k. 31-39; potwierdzenie dokonania opłaty rejestracyjnej – k. 40; wyciąg z rachunku bankowego – potwierdzenia przelewu pożyczki – k. 41;

W dniu 28 lipca 2015 r. została zawarta między stroną powodową L. I Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w K. (uprzednio (...) Finanse I (...) Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w K.) a (...) Spółką z o. o. spółką komandytowo - akcyjną w W. umowa przelewu wierzytelności. Zgodnie z tą umową, jej przedmiotem było ustalenie zasad w oparciu o które nastąpi przeniesienie wierzytelności w rozumieniu

przepisów art. 509 i następnym k.c. przez cedenta na rzecz cesjonariusza. Cedent oświadczył, że na skutek przelewów będą mu przysługiwać wierzytelności pieniężne wynikające z umów i innych czynności prawnych wskazane w Załączniku nr 1 do umowy. Wierzytelności obejmują poza należnościami głównymi także wszelkie należności uboczne, w szczególności odsetki ustawowe, odsetki umowne, koszty naliczone przez zbywcę lub poprzednich wierzycieli – w zakresie wskazanym w załączniku nr 1 do umowy. Cedent oświadczył, że wierzytelności istnieją, wynikają z ważnie zawartych umów, są wymagalne, nie będą przedawnione w terminie 14 dni po dacie przekazania dokumentacji.

Dowód: umowa przelewu wierzytelności z załącznikami – k. 21-26

W dniu 08 września 2015 roku (...) Sp. z o.o. S.K.A. zawiadomiła pozwaną J. P., iż dokonał sprzedaży przysługującej mu wierzytelności z tytułu umowy pożyczki zawartej w dniu 17.12.2014r. wraz ze wszelkimi prawami związanymi z tą wierzytelnością oraz przypisanymi jej zabezpieczeniami na rzecz (...) Finanse I (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K..

Pismem z dnia 08 września 2015r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 1.055,14 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

Dowód: wezwanie do zapłaty – k. 30; zawiadomienie – k. 30v

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych sprawy powództwo zasługiwało jedynie na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny, o czym stanowi art. 339 § 1 k.p.c. Na mocy art. 339 § 2 k.p.c. wydając wyrok zaoczny, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W toku niniejszego procesu pozwana zachowała postawę całkowicie bierną. Mimo prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy, nie stawiała się na nią, nie złożyła również odpowiedzi na pozew, a zatem wystąpiły przesłanki uzasadniające wydanie wyroku zaocznego. Jednocześnie, w ocenie Sądu, nie zaszły żadne przesłanki negatywne, o których mowa w art. 340 k.p.c. Pozwana nie żądała przeprowadzenia rozprawy w swojej nieobecności, nie składała też ustnych i pisemnych wyjaśnień w sprawie.

Niezależnie od wynikającego z art. 339 § 2 k.p.c. domniemania prawdziwości twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, Sąd ma każdorazowo obowiązek krytycznego ustosunkowania się do jego twierdzeń z punktu widzenia ich ewentualnej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. W przypadku wątpliwości w tym przedmiocie Sąd nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Należy wówczas przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1998r., sygn. akt I CKU 85/98; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1997r., sygn. akt I CKU 115/97).

Przytoczone w pozwie twierdzenia budziły wątpliwości Sądu co do wysokości dochodzonego roszczenia, w kontekście dwóch składników umowy pożyczki: opłat windykacyjnych i opłaty za ubezpieczenie pożyczki, wobec czego uznano za konieczne przeprowadzenie postępowania dowodowego, co ograniczyło się w zasadzie do dopuszczenia dowodu z dokumentów złożonych przez stronę powodową razem z pismem procesowym z dnia 25 maja 2016r.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że powód poprzez przedłożenie umowy przelewu wierzytelności, a także załącznika nr 1 do umowy przelewu wierzytelności, w którym to znajduje się wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki i inne dalsze dane pozwalające wierzytelność tę zidentyfikować, wykazał w sposób należyty nabycie wierzytelności dochodzonej pozwem, a tym samym swoją legitymację czynną.

Na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów nie budzi wątpliwości okoliczność, że poprzednika prawnego powoda i pozwanego łączyła umowa pożyczki, która pod względem prawnym stanowiła kredyt konsumencki zawierany na odległość w rozumieniu art. 5 pkt 13 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011 roku, Nr 126, poz. 715) oraz art. 6 i następane ustawy z dnia 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. 2012, poz. 1225-t.j.). Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. W myśl natomiast art. 3 ust. 1 wspomnianej ustawy o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (art. 3 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy). Natomiast przez kredyt konsumencki zawierany na odległość rozumie się umowę o kredyt konsumencki zawieraną z konsumentem bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (art. 5 pkt 13 ww. ustawy).

Faktem jest, iż obowiązek zwrotu pożyczki zależy od wykonania przez dającego pożyczkę własnego zobowiązania. Powód, przedkładając dokument w postaci wyciągu z rachunku bankowego wykazał, że dający pożyczkę wykonał swoją część umowy poprzez przeniesienie na własność pozwanej określonej ilości pieniędzy. Z dokumentu tego wynika bezsprzecznie, że na rachunek podany przez pozwaną (rachunek, z którego pozwana uiściła opłatę rejestracyjną w wysokości 0,01 zł) przelano łącznie kwotę 500 zł. W takiej zaś sytuacji powstaje obowiązek zwrotu pożyczki przez pozwaną jako biorącą pożyczkę. Brak jest natomiast dowodu wskazującego na zwrot pożyczki przez pozwaną. Pozwana, prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy, nie skorzystała z uprawnienia do złożenia odpowiedzi na pozew, w której mogłaby zakwestionować twierdzenia strony powodowej. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarczył dowodów na wywiązanie się przez pożyczkobiorcę z warunków umowy, a zatem w tej sytuacji nie budzi wątpliwości, że na pozwanej ciąży obowiązek zwrotu kwoty pożyczki w wysokości 750 zł, odsetek karnych w kwocie 13,76 zł, odsetek ustawowych naliczonych od dnia 29 lipca 2015r. do dnia 13 grudnia 2015r. w kwocie 22,68 zł. Wobec powyższego roszczenie strony powodowej w tym zakresie jest zasadne.

W ocenie Sądu, na uwzględnienie zasługiwało także roszczenie powoda w zakresie odsetek umownych za czas opóźnienia w spłacie pożyczki naliczanych przez stronę powodową zgodnie z postanowieniami umowy pożyczki odnawialnej w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP. Odsetki te zostały przez stronę powodową skapitalizowane. Stosownie bowiem do umowy pożyczki pożyczkodawca w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki był uprawniony do naliczania odsetek za zwłokę w wysokości czterokrotnej wysokości stopy kredytu lombardowego NBP.

Wątpliwości Sądu budziła natomiast możliwość obciążenia pozwanej kosztami wezwań do zapłaty, które kierowane były do niego po upływie odpowiednio 15, 26 i 90 dnia od upływu terminu spłaty pożyczki. Łączna kwota tychże wezwań mogła wynosić 55 zł, w przedmiotowej sprawie wyniosła 33 zł, zaś ich jednostkowa wysokość znacząco przekracza faktyczne koszty wykonania tych czynności, wynikające z zasad doświadczenia życiowego.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia

stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ustawodawca wskazał w art. 385¹ § 3 k.c., że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Jednocześnie stosownie do art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Przy umowie pożyczki

głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków. Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Ustawodawca, aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współzycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził przy tym do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych (art. 359 § 2¹ k.c.), których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek nie pozwala podmiotom uprzywilejowanym, jakim zwykle w obrocie z konsumentami są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy więc uznać te postanowienia umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalającego mu omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, trzeba stwierdzić, że postanowienia umowy pożyczki, jako niezgodnione indywidualnie z pozwaną i nakładające na nią rażąco wygórowane opłaty za wysłanie pism, jakimi są wezwania do zapłaty, znacząco przewyższające rzeczywiste koszty ich wysłania i nieprzewidujące jednocześnie możliwości pobierania takich opłat dla pożyczkobiorcy w przypadku wysyłania pism do pożyczkodawcy, jeśli realizowałyby on umowę niezgodnie z jej treścią, są niedozwoloną klauzulą umowną. Opłaty te zostały ustalone w stałej zryczałtowanej kwocie, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie opłat za wysyłanie wezwań do zapłaty w wysokościach wskazanych w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszało interes pozwanej jako konsumenta. W tym miejscu warto przytoczyć treść wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie XVII AmC 5533/11, w którym uznano za niedozwoloną klauzulą umowną zapis o następującej treści „Za pisemne wezwanie pobiera się zryczałtowaną opłatę w kwocie 20 zł”. Niezależnie od powyższego należy, że zapisy umowy pożyczki w zakresie, w jakim nakładają na pożyczkobiorcę obowiązek zapłaty kosztów wezwań do zapłaty w zryczałtowanej określonej w umowie wysokości, są niewątpliwie sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Opłaty windykacyjne określone w ww. umowie w świetle czynności nimi objętych są rażąco wygórowane. Co prawda wysokość tych kosztów została ustalona umową stron, to jednakże pamiętać należy, że swoboda umów nie pozostaje całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. Przywołać należy w tym kontekście treść przepisu art. 353¹k.c., stosownie do którego treść lub cel stosunku prawnego ułożonego przez strony nie może sprzeciwiać się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Zdaniem Sądu, zapisy postanowień przedmiotowej umowy w zakresie opłat windykacyjnych sprzeczne są z zasadami współzycia społecznego i kształtują obowiązki drugiej strony umowy – pozwanej jako pożyczkobiorcy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Określone bowiem przez stronę powodową koszty za pisemne wezwania do zapłaty w kwocie odpowiednio 15, 15 i 25 złotych nie mają jakiegokolwiek uzasadnienia i powiązania ekonomicznego z poniesionymi rzeczywiście kosztami, a nadto nie przystają w żaden sposób do obowiązujących powszechnie w obrocie gospodarczym kosztów wskazanych czynności. Podniesione na etapie postępowania sądowego żądanie zapłaty związane z niewywiązaniem się kontrahenta z przyjętego na siebie zobowiązania ma na celu wyłącznie rekompensatę strat poniesionych przez drugą ze stron umowy i nie może prowadzić do uzyskania dodatkowych korzyści. Tymczasem określona w umowie wysokość opłat za czynności windykacyjne, jakimi były wezwania do zapłaty, ma na celu nie

tylko pokrycie poniesionych ewentualnie przez stronę powodową z tego tytułu kosztów, ale także przysporzenie jej dodatkowych przychodów. Co więcej, trudno uznać za zasadne przerzucanie na klientów kosztów prowadzenia windykacji przedsądowej przez podmiot zajmujący się zawodowo udzielaniem pożyczek pieniężnych. Koszty takowe związane są z ryzykiem prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług finansowych i winny być w kalkulowane przez przedsiębiorcę w poczet kosztów bieżącej działalności, a konieczność ich ponoszenia zabezpieczona w inny sposób niż bezpośrednio obciążanie nimi pożyczkobiorców po dniu wymagalności należności.

Nie można także nie zauważyć, iż ustalenie opłat za wysyłanie kolejnych wezwań do zapłaty następowało w sposób wzrastający, tj. w zależności od długości okresu jaki upłynął od terminu spłaty pożyczki. I tak po upływie 16 i 26 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki koszt wezwania do zapłaty wynosił 15 złotych, po upływie 90 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki – 25 złotych. Taki sposób ustalania opłat za wezwania do zapłaty – w ocenie Sądu – wskazuje, iż czynność ta powiązana była z wynagrodzeniem za czas opóźnienia w spłacie pożyczki i tym samym stanowiła obejście przepisów o odsetkach maksymalnych. Bowiem to odsetki są wynagrodzeniem za czas korzystania z kapitału. Zgodnie z treścią art. 359 § 2¹ k.c., maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne). Tym samym przedmiotowe opłaty za wezwania do zapłaty, w oderwaniu od kosztów samej usługi, stawały się ukrytymi, wyższymi niż maksymalne, odsetkami od sumy pożyczzonego kapitału. Postanowienie takie, jako zmierzające do obejścia prawa, jest nieważne na mocy przepisu art. 58 § 1 k.c.

Postanowienie umowne wskazane jako abuzywne jak już wyżej wskazano nie może dotyczyć sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron. Zdaniem Sądu, żądanie dodatkowej formy zabezpieczenia spłaty pożyczki w postaci zawarcia umowy ubezpieczenia, dodatkowych opłat administracyjnych, przygotowawczych i umownych dot. opłat za wezwania do zapłaty – nie można uznać jako świadczeń głównych stron, zwłaszcza, iż pojęcie to winno być interpretowane w wąski sposób i dotyczy ono elementów istotnych umowy. Za niedopuszczalne należało więc również uznać obciążenie pozwanej przez stronę powodową kosztami ewentualnej umowy ubezpieczenia na życie, jednego ze stałych składników raty pożyczki wskazanej w harmonogramie spłaty pożyczki. Wskazać należy, iż powód nie przedłożył regulaminu pożyczki oraz ogólnych warunków ubezpieczenia oraz zaświadczenia o zapłaceniu składki do Towarzystwa (...) S.A. Ubezpieczenie miało być jedną z dodatkowych form zabezpieczenia spłaty pożyczki. Nie załączono do pozwu również żadnych dokumentów, z których treści wynikałoby, iż w dacie zawarcia umowy pożyczki stroną powodową łączyła z jakimkolwiek towarzystwem ubezpieczeniowym umowa oraz że ochroną ubezpieczeniową objęto życie pozwanej. Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Normie tej w warstwie procesowej odpowiadają art. 3 k.p.c., zgodnie z którym strony zobowiązane są przedstawiać dowody i art. 232 k.p.c., według którego strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z jakich wywodzą skutki prawne.

W tej sytuacji Sąd powziął podejrzenie, iż wyżej wymienione postanowienia umowne dot. obciążenia pozwanej składką na ubezpieczenie, opłatami windykacyjnymi mają na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych i miały stanowić dodatkowe (oprócz odsetek) obciążenie fiskalne pożyczkobiorcy pobierane przez pożyczkodawcę. Sąd powinien bowiem ustalić, jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w braku takiej klauzuli. Jeżeli konsument byłby w lepszej sytuacji, gdyby konkretnego postanowienia nie było, należy przyjąć, że ma ono charakter nieuczciwy.

W pozostałej części tj. w zakresie wypłaconej pozwanej kwoty pożyczki, żądanie zasądzenia niespłaconego kapitału pożyczki wraz z odsetkami okazało się zasadne.

Zapis umowny dotyczący odsetek ustawowych jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. W ocenie Sądu na uwzględnienie zasługiwało także roszczenie w zakresie odsetek maksymalnych od zadłużenia przeterminowanego, które zostały przez stronę powodową skapitalizowane w kwocie 13,76 zł. Wysokość tych odsetek oraz zasady na jakich miały być naliczane określone zostały w treści umowy pożyczki i nie stały one w sprzeczności z przepisami o odsetkach maksymalnych.

Tym samym w ocenie Sądu zasadnym okazało się jedynie żądanie zapłaty kwoty należności głównej - 750 zł, kwoty odsetek karnych – 13,76 zł i odsetek ustawowych – 22,68 zł – łącznie kwotę 786,44 zł.

Sąd umorzył postępowanie w zakresie cofniętego powództwa, jak w pkt. 1 wyroku na podstawie art. 355 § 1 kpc, z zastosowaniem przepisu art. 203 kpc.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 386,44 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 786,44 zł od dnia 14.12.2015r. do dnia 09.06.2016r., od kwoty 586,44 zł od dnia 10.06.2016r. do dnia 20.07.2016r., od kwoty 386,44 zł od dnia 21.0.2016r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie oddalając powództwo. (o czym orzekł w pkt. 2 i 3 wyroku).

O odsetkach od kwoty zasądzonej orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

O kosztach procesu sąd orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów, wyrażoną w treści art. 100 k.p.c. przy uwzględnieniu stosunku w jakim powództwo zostało uwzględnione. Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda koszty procesu w wysokości 166 zł (pkt 4 sentencji wyroku).

W myśl art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd z urzędu nadaje wyrokowi zaocznemu uwzględniającemu powództwo rygor natychmiastowej wykonalności, o czym orzekł w pkt. 5 wyroku.